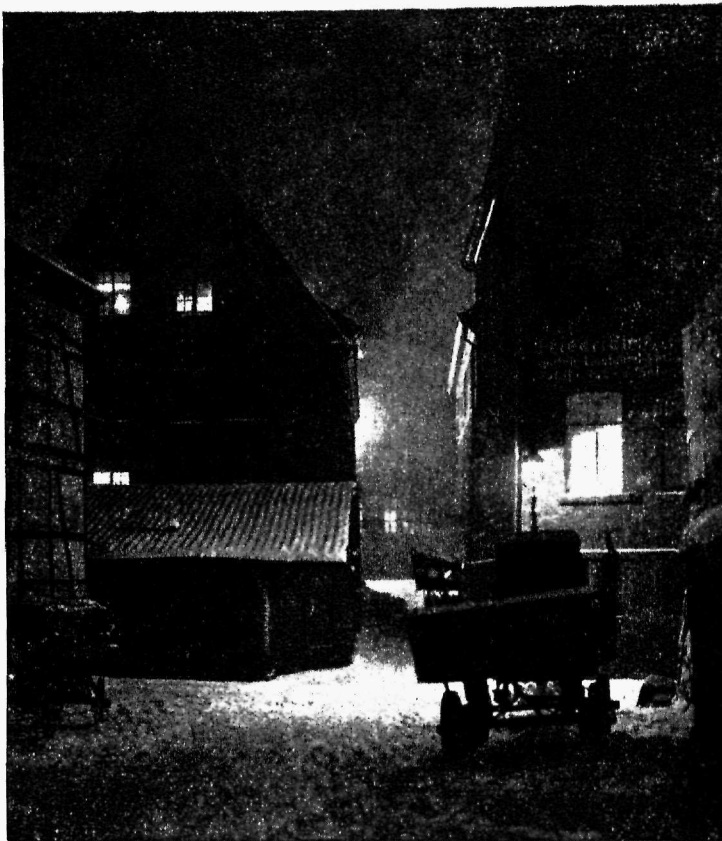

FOTOKUNST

FOTO
H.M.

November-detsember 1931 ★ No. 12

JÕULUÕHTU

Foto: A. Meinholz
 Plaat: Agfa
 Chromo-Isorapid

KÜTIORG

J. Sultson

See ilusamaid Võrumaa orgusid asub niivõrt kõrval kõigist harilikudest turistide ja ekskursantide teedest Võrumaal, et paljud ei teagi ta olemasolu. Koloreinu kohal tuleb ta Võru-Vastseliina maanteele kaunis lähedale, kuid et maanteed harilikult oru põhja pole näha (vt. kaarti), sulavad oru kaldad kokku ümbruskonna künklise maastikuga, ja rändaja läheb mööda teadmata, misugune ilus koht asub siinsamas poole kilomeetri kaugusel.

Kütiorg on jääaegne sünnitus. Voolav vesi on siin välja uhtunud ja kaasa

viinud määratud hulga maakamarast. Et Kütiorgu ligidastelt mägedelt nii kergesti pole näha, tuleb sellest, et org on nagu võõras selles maastikus: maastikul on omad orud ja mäed, mis on teatud tasapinnal, ja sellest maastikust nagu oleks keegi kurjal tahtel tõmmanud kriipsu läbi...

Holsta veski juures, mis asub Võru-Vastseliina maanteel 15. kilomeetriposti ligidal, on Kütiorgu algus. Siin on ta kaunis äkiliste kallastega moldorg, suunaga kagust loqdesse. Umbes Koloreinu kohal pöörduv org laiema kaarena põhja poole ja jõuab selles suunas, tehes vahepeal väiksemaid käänakuid, välja Noodasküla („Kütiorgu“) veski juurde Võru-Loosi teel. Noodasküla juures

TALLINN, VADE HARJUMÄELT NIGULISTE KIRIKULE

Foto: Adolf Freimann, Tallinn

GÜNTHER WAGNER · HANNOVER

Pelikanol

*Selle happevaba
kleepaine abil
kleebite omi foto-
sid kiirelt ja
puhtalt.*

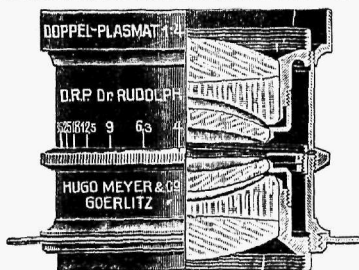

GÜNTHER WAGNER · HANNOVER

FOTOKUNST
No 12 :: 1931

Meyer

PLASMAT

Dr. P. Rudolph'i järele.
D. R. P. ja välismaa patendid.

**Uus sfääro-akromaat
kõrgendatud plastikaga ja
sügavusteravusega. Värvifotograafias eriti kohane.**

MAKRO-PLASMAT 1 : 2,9

Valgusjõuline universaal-objektiiv. Pildinurk 75°

KAKSIK-PLASMAT 1 : 4 ja 1 : 5,5

Universaal-objektiiv portreede, grupi, hetk-võtete ja maastiku jaoks. Objektiiv üksik pool on tarvitatav täie avause juures, valgusjõus 1:8 resp. 1:11

KOGU-PLASMAT 1 : 4,5

Ühes objektiivis 3 põletiskaugust, 5 mitmesugust valgusjõudu ja tõmbepikkust.

Oleviku mitmekesisem objektiiv.

Kõrgendatud plastika ja sügavusteravus.

REPRODUKTSIOON-PLASMAT

1 : 8

Valgusjõuline objektiiv joonreproduktsoonide ja võrkkliseede jaoks, maalide pildistamiseks ja kolmevärvitrükkiks

KINO-PLASMAT 1 : 1,5

Valgusjõu ülemlipp!

Linastamise rekord!

Asendamatu objektiiv mitmekesisemateks kinovõteteks. Sobib tuntud kitsafilmiparaatidele.

NÕUDKE KATALOOGI Nr. 156

Optisch-Mechanische Industrie-Anstalt

Hugo Meyer & Co., Görlitz i. Schl.

Saksamaa.

IGAVENE TALV

Foto: N. N.

Pildistatud Meyeri kaksik-plasmatiga 1:5,5 F=13,5 cm

TÄPSUSKAAMERA

G. Eulitz.

Selles artiklis ei käsitata küsimust, milline vabrik valmistab kõige paremaid kaameraid, vaid püüame selgitada, mis suurene suur kvalitatiivne vahe valitseb soliid firmade toodete ja paljude nimetute vabrikute odavate saaduste vahel, millised ainult oma odava hinna tõttu äratavad võhikuis ostuhimu.

Täiesti väär on vaade, mida (kahjuks) levitavad õige mitmed amatöörid: tuntud kaameravabrik võib nõuda kõrgemaid hindu, tänu kord omatud renomeele, ja ostja peab maksma ostes ka „nime eest“. Edasi, ka see on ekslik, kui oletatakse, et odava, nimetu kaameraga saavutatakse samasuguseid rahuldavaid tagajärgi, nagu mõne kalli mudeliga.

Suured kaameratööstused näevad püsivalt vaeva, et teha kättesaadavaks pildistuse spordi, praegusel silmapilgul võrdlemisi ostujõuetule tarvitajale, ja koostasid selle kohaselt odavate- ja keskmiste hindadega aparaaide, millel siiski ei puudu möödapääsmatult oluline

täpsus. Ja see viimane üksi, hädavajalik tingimus, piiritleb hinna altpoolt.

Ennem, kui üksikasjaliselt selgitada, mida aparaaди ostja teadma peab, ja mida tal tuleb alaliselt silmas pidada, kui ta end mitte ainult hindadest ei taha lasta mõjutada, tahaksin siiski veel mainida, et just materjali mittetundmine annabki põhjuse amatööridele nõudmiste esitamiseks, mida praktiliselt võimata ühekorraga rahuldada — ehk olgu siis, et aparaaди täpsuse arvel. Amatöör tahaks umbes 30—40 krooni eest kaamera kahekordse lõõtsatõmbeosaga, nahk lõõtsaga, kompuur-katikuga ja vähemalt 1:3,5 optikaga. Iga asjatundja teab, et kaamera, mis korraga kõiki neid nõudeid rahuldaks, poleks kunagi kasutatav ega kohane abinõu tõsiseks tööks.

See oleks piltlikult öeldes: teemant vasest rõngal. Kuna aga valgusjõuline objektiiv peaaegu iga ostja peale sugereerivalt mõjub, siis näeb ta ka siin vaid seda ühte, ja kõik teised tingimused jäävad tähelepanemata.

Kohane kaamera olgu varustatud peale optika, mida valitagu parimaist äridest otse piinliku teadlikkusega, veel

RAKVERE TALIILUS

Foto: Vold. Rakles. Rakvere

objektiiviga, mis isegi peale kaamera aastate pikkuse tarvitamise püüaks rööbiti plaatide pinnale. Mis aitaks ka parim läätis maailmas, kui objektiiv kandraam seisab viltu — ja mida parem objektiiv, seda täpsemalt registreerib ta odava kaamera juures esinevaid puudeid — selle tulemuseks on piltide tuhmus.

Kaamera kere peab olema hästi kihistatud, hääst, kuivast puust, et vastu seista niiskusele ja ära hoida kooldumist. Sedagi tingimust võib täita vaid soliidne ettevõtte, mille rikkalik tagavara valitud puud ise juba tagab toote häduse.

Üldiselt nõuetavat kahekordset lõõtsatõmbeosa ei oska amatöörid kahjuks kuidagi täielikult kasutada, kuna neil puudub selleks vajaline optika tundmine.

Ostja, kes kavatseb edukalt tarvitada säärast kaamerat, peab eriti silmas pidama objektiiv kandraami ja selle liikuvust, mitte unustades ka põhilaua liikuvust.

Ei ole veel kaugeltki rahuldav, kui lõõts annab võrdlemisi pikalt välja tõmmata — mõeldagu vaid millise tõmbejõu arendab lõõts loomulikult pildistuse asendil; kui nüüd tahetakse objektiiv kandraami, kui objektiiv täielikult välja tõmmatud, tagasi tõmmata sellest asendist 90° võrra, mitmevõrra tugevaks muutub tõmbejõud siis. Siin on peatingimuseks: objektiiviraam olgu kindel!

Nüüd liikuvusest püsti ja põiki. Mitte alati ei viibita ruumikail tänavail ja aparaadi nihutamine katseks osutub tihti võimatuks. Määstikupildistused seavad

GEVAERT

FILMID

PLAADID

PABERID

KEMIKAALID

UUDISED!

EXPRESS-FILM

23° Sch

Rull- ja pakkfilm. Eriti kõrgetundelik, ortokromaatlik, peenteraline ja udustusvaba

SUPER-PRESS

üle 24° Sch

plaat mis puudus tänini spordi-, pressi- ja kutselisel pildistajal ning edenenud amatööril.

SUPER-
CHROMOSA

üle 21° Sch

Igaks otstarbeks tarvitavad amatöörplaat.

SUPER SENSIMA
SPECIAL

üle 23° Sch

seni millegi poolest mitte-ületatud plaat kutselisele pildistajale.

PABERID

RONIX

kergelm käsitatav päevasäripaber kahes gradatsioonis.

RIDAX

universaalne ilmutuspaber negatiivide jaoks igas tumedussuhes. 4 mitmesugust gradatsiooni.

VITTEX

kutselise fotograafi eellstatuim ilmutuspaber.

TONEX

kõrgetundelik kunstsäripaber. Eriti kohane kondensaatorita suurusaparatuuridele.

ORTHOBROM

ideaalne suurenduspaber. Kohane ka kontaktpaljundeiks. 4 gradatsioonil.

KEMIKAALID

fotokeemilised preparaadid tubides, kulvas ja vedelas olekus.

Müügil paremates fotokauplustes

AUG.

TANSERI

TÄIELIKUM FOTO-ÄRI EESTIS TALLINNAS, VENE 7 • TEL. 430-98

Moodsad pisikaamerad

3 × 4: Mentori „Drei-Vier“ 1:3,5 • Hugo Meyeri uus, vähendatud „Megor“ 1:3,5 ja 1:4,5 • Nageli „Pupille“ 1:3,5 ja 1:4,5 • Zeiss Ikoni „Kolibri“ 1:3,5 ja odavaim, seni ületamata „Baby-Box“ ning uus, väikene „Ikonta“ 1:4,5.

4 × 4: Uus Rolleiflex, Tessariga 1:3,5.

4,3 × 5,5: Voigtländeri juubelikaamera „Inos“. Kaks kaamerat ühes keres! 4,3 × 5,5 ja 6 × 9 Voigtländeri Skopariga 1:4,5. Viimane karje kaameraehituse alal.

6 × 9: Agfa „Billette“ 1:6,8 • K W. uus „Patent-etüü-kaamera“ 1:4,5 ja 1:6,3 • Rodenstocki 1:4,5 • Voigtländeri „Jubilar“ • Zeiss Ikoni „Donata“ 1:4,5, „Icurette“ 1:4,5, „Ikonta“ 1:4,5 (vähendatud kere).

Suurendusaparaadid —
jõudsid pärrale viimased uudised.

Negatiivmaterjal

23° Sch.

Agfa - Isochrom, Eisenberger-Flavirid, Gevaert Express ja Super-Press, Herzog - Iso-dux, Mimosa, Perutz - Per-senso, Zeiss Ikoni Ortho-Ultra - Rapid.

LUMISTANUD HEINAMAA

Foto: Adolf Freimann, Tallinn

erilised nõuded kaamerale ja odavalt omandatud mudel peab siin paljastama oma päritolu. Mägestikus avaldavad mõju eestkätt temperatuuri võnkumised. Soliid firmad päästavad fotograafi mäestikupildistuse raskusest, valmistades omad saadused kohastest metallidest: kandraamikruvi töötab sarnase täpsusega ja kergusega kui loomulikkudel tingimustel.

Lõpuks veel mõni sõna paljuvaieldud kaamera raskusest ja ümbermõodust. On päevaselge, et kerge kaalu saavutamiseks tuleb materjaliga olla kokkuhoidlik. Liigne kokkuhoid aga on kahtlemata püüe: osad valmistatakse õhemad, ei püsi kehtvalt ja põhistavad hiljem vaid tüli ja parandusi. Töösturid on vägagi teadlikud amatööride soovides, kuid need töösturid, kes tarvitajaile pakuvad kaa-

mera, millest see püsivalt rõõmu tunneks, teavad samahästi, kui kaugele selline kokkuhoid võib ulatada.

Hää kaamera peab eestkätt olema püsiv. Ja püsivuse nõue määrabki kindlaks alammäära, milleni võib vähendada kaamera raskust ja ümbermõotu.

Nii siis, minu austatud fotosõbrannad ja -sõbrad: täpne kaamera, hääst, tuntud vabrikust teeb teid mitte üksnes püsivaiks, vaimustatuiks pildistuse pooldajajaks, vaid püsiv edu aitab teid samuti unustada ka veidi kõrgema ostuhinna. Tuntud saksa ettevõtted püüavad koguni hindade alandamisega pildistamist kättesaadavaks teha ka neile, kellel rahalised võimalused piiratud.

Sellepärast: osta parem alles homme, kui täna pole võimalik, kuid osta hää!

Väikene titt

Joonis 1

KAS TITT VÕI LAPS?

Walter W. Zilly.

Pojakest tuleb pildistada, tähendab ilusti istuma panna lapsevankrisse, patju kohendada ja siis: „Vaata ilusti isa poole!“ Nii umbes teevad maailma lastepildistajaist suur enamus. Tõsi, niisugune pilt võib ju tehniliselt õnes-

tada, nagu näha meie joonises nr. 1, aga palun, see ebaloomulik mittelapselik poos ei ole kindlasti õige. Meie lapsed on ka inimesed ja meie, amatöörid, oleme ju sellepoolest kutselisist pildistajaist ees, et meie oma lapsi tunneme ning teame, missugune koht ja tund on siin kohasem pildistamiseks. Milleks siis ikka neid hingetuid tittepilte. Laste näod on nii kenad ja neis peitub sageli juba lapse tulevane iseloom. Kui palju huvitavam on näiteks teine pilt, võrreldes esimesega. Väikene poiss on täiesti asja juures, linnu söötisel, ja ta ei pane sugugi tähele, kuidas kaamera teda jäädvustab. Aga ka päris ametliku pildistamise juures võib teravustamise ja valmispaneku järele lapse mõte cemalduda pildistamisest ja seega teda ühes sootuks vabas poosis näpsida. Umbes sellaselt on vast pilt nr. 3 pildiks saanud. Lapse silmist otsekohe loeme, kui raskeks talle läks kompevekki ära andmine. Meie väikene söber pildil nr. 4 ei tahtnud end üldse lasta pildistada, vaid väikene altkäemaks maiustuste näol viis teda sellele. Aga mis küis tema väikeses peakeses ringi? Kas mitte see väikene, mõttes näoke ei ütle rohkem, kui pilt 1? Kui tõsiselt me ise lapsena mõndagi võtsime ja kuidas meid nii mõnigi asi võlus, on vist kõigil meeles. Kas pilt nr. 5 ei tundu meile endile mälestusena lapsepõlvest. „Jonnipunniks“ nimetas isa seda puukest ja meile tundub, et väikene vaatab mingi võõra maailma. Ta on täiesti tujast ära ja ta on see ükspuhas, mis te-

Joonis 2

Mõelge nälgivatele lindudele!

Foto: L. Müller

Kas andmine on kergem kui võtmine?
Joonis 3 *Foto: F. Halleger*

maga sünnib; nii ka pildistamine. Nii-
sugused pildid, milledes laps toodud ini-
mesena, ei osutu mitte amalt mälestu-
seks vanematele, tervituseks sugulas-
tele ja lapseaja mälestuseks teile
endile, vaid kaugelt rohkem. Need
on pildid, mis kõnelevad iga ini-
mesele midagi, sest et need on psühho-
loogiliselt huvitavad ja elust võetud.
Nii siis sättimata pilt on lastele, meile
endale ja teistele rõõmuks. Seepärast:
mitte kunagi enam titenägusid!

Siin toodud pildid on saadud järg-
miste objektiivide abil: 2,3,4 Voigtlä-
nderi Heliar'iga 1:4,5, nr. 5 Skopariga
1:4,5.

Joonis 4

Kas oskate mõtteid lugeda?

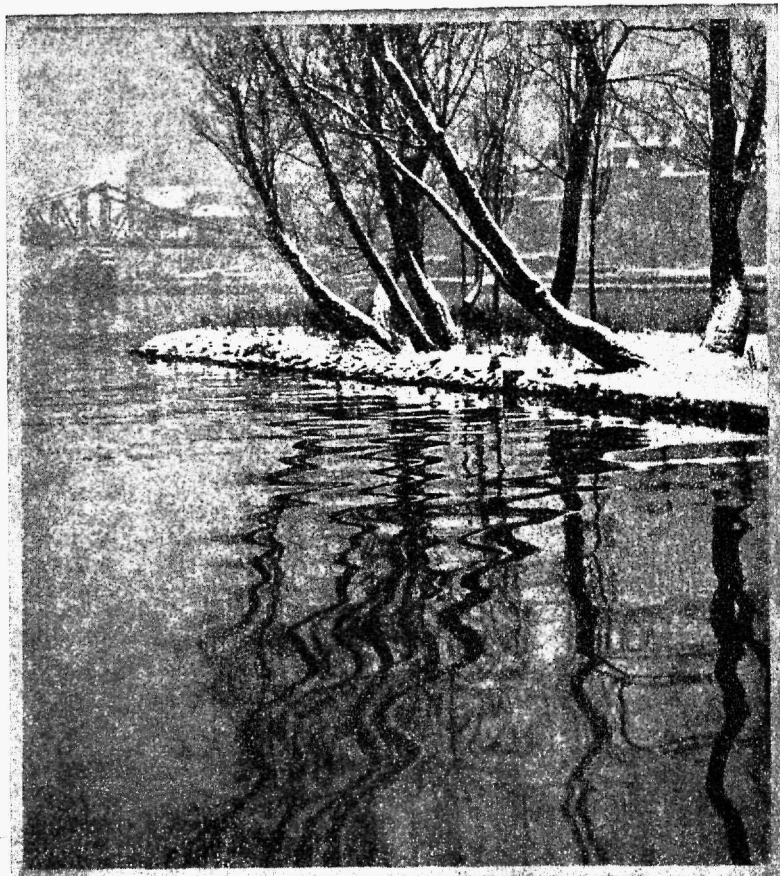
Foto: F. Halleger

Joonis 5

Jonnipunn

Foto: E. Dilger

ESIMENE LUMI

I Satrap'i auhind

Foto: E. Banse

KAS TAHATE ENDA FOTOSID HÄSTI TRÜKITUNA NÄHA?

Sellist ahvatlevat šanssi, saada osa 2000 Rmk. võistlusest, pakub vast ilmunud Photo-Porst kalender. Selle kalendri ilmumiseega on üldse alus pandud uuele kalendri-süsteemile. Ta pole selline, mis algab 1. jaanuariga ja lõpeb 31. detsembriga, vaid kätte saades näete, et ta algab tellimispäevaga ja lõpeb täpselt aasta hiljem. Teiste sõnadega:

mitte vananev kalender. Kalender sisaldab 120 kartongile, ärarebitavatele postkaartidele trükitud sügavtrükk piltete. Jga kalendrilehele on trükitud ka mingi fototrikk, mistõttu kalender osutub ühtlasi heaks õpperaamatuks. Trükitehniliselt pole sellist suurepärasest asja veel nii odava hinnaga näinud. Tellida saab otse kirjastuselt Photo-Porst, Nürnberg (Saksamaa), saates tähitud kirjas 2 Eesti krooni. Kes tellib, ei kahjats, sest kalender on tõesti suurepärase kunstiteos — seda tõendab hea südametunnistusega „Fotokunsti“ toimetus.

IMPERIAL

REG. TRADE MARK.

RULL- JA PAKKFILM

*ANNAVAD VÄRSKEID JA
ELURÕÕMSAID PILTE
IGAL AJAL!*

On loetud need päevad kus näpsur nägi tulist vaeva enne kui talle õnnestus tabada õige säritlusa e g õigetes valgustustingimustes / Oivalise hõbeemulsiooniga kaetud IMPERIAL rull- ja pakkfilm, aastaid kestnud teadusliste uurimuste tulemus, lahendas tolle küsimuse ühe hoobiga / Temale saadud negatiivid on haruldaselt selged ja täis elurõõmu / IMPERIAL film, tuntud rohelises pakungis, on kõigis suurustes ja alati värskest saadaval igas heas fotokaupluses / Nõudke kirjandust!

*The Imperial Dry Plate Co., Ltd.
Criclewood, London N. W. 2.*

FOTOKUNST
No 12 :: 1931

PILOT

Minus tuhmklaasiga peegel
klappkaamera maailmas
pisikaustas 3x4 cm
16 võtet rullfilmile 4x6,5 cm
Kaalub umbes 500 grammi
Suurused: 4x7x12 cm

Ühe ainsa vajutisega
on „Pilot“ võtevalmis
Teie näete, mida pil-
distada kavatsete
tuhmklaasill

Piseim suurus, kergeim kaal

HIND:

Nr. 40	Optikaga Schneider-Xenar 1:2,9 F=5 cm	RM. 195,-
Nr. 41	„ Zeiss-Tessar 1:3,5 F=5 cm	RM. 215,-
Nr. 42	Nahast tasku	RM. 15,-

Nõudke täna veel prospekti F.K.

KAMERA **WERKSTÄTTEN**

GUTHE & THORSCH DRESDEN-A Bärensstr. 326.

G. m. b. H.

VÖISTLUSED

EESTI FOTO KLUBI XV FOTO-VÖISTLUS

H. Malm

Meie vanima Eesti fotoorganisatsiooni EFK fotovõistlusi võib nende tulemuste põhjal nimetada Eesti esivõistluseks, esinevad ju nendel meie tublimad fotomehed. Euroopasse siirdumiseks puudub ainult veel üks samm: järjekindel, kateooriline lahutus amatööri ja kutselise vahel. Sellist asja naljalt mujal ei tunta, et igapäev oma kutsetöös kogenenud pildistaja tohib esineda ühedel ja samadel tingimustel juhuslikult „õppimata“ amatööriga. EFK ei kaotaks midagi, kui ta muutuks „puhastverd“ amatööride ühinguks — vähemalt võistluste suhtes. Minul isiklikult pole ju midagi EFK liikmete, kutseliste vastu, sest need on enesest täiesti kenad inimesed ja ka fotoalal seisavad tükk maad kõrgemal omist ametvennist, kuid võistlus ei saa aus olla, kui esinejate peres ei anta silmi ette nõrgemale, s. t. amatöörile.

Võrreldes XV võistlust eelmistega, peab tunnistama, et EFK ettevõtte on tubliste laienenud. Poleks uskuda tahtnud sellisesse suurde ja heasse osavõttusse, kuid Kadriorus, Noorseppade kodus korraldatud näitusel võis igaüks veenduda asja tõelikkuses.

O. Kikas torkab oma hästi valitud motiivide poolest silma. Tehnika Kikase juures on viimistletud tippsaavutus. Ta on tänava olnud täis „maamees“, tuues toredaid lõikuspilte. Ainult ta „Põlluteel“ ei meeldi, ei meeldi seepärast, et „puhastverd“ maamotiivis peamotiivina esineb linnapreili. „Puhkusel“ on motiiv mis üle igasugusest kirjeldusvõimest. Uhke ja ilus on sama autori „Kirikulised“.

F. Vellbergi võib aina õnnitleda. Ei tunne teda enam ära ega ei usuks, et paari aastaga on mees selliseid edusame teinud. Tema „Suur õngitseja“ (Suurimaid suvilõbusid) on igatepidi nr. 1 pilt. Jumalik on ka ta „Väike õngitseja“, siis „Heinamaale“ ja „Vaikelu“.

J. Klasman näitab teiste seas ka jälle ilusaid maastikke ja pilte, mis suurt tähelepanu leidnud rahvusvahelistel võistlustel Poolas ja Ameerikas. Klasman on läbi ja läbi maastiku-meister, millega ei taha öelda, et ta „õunad“ kuidagi ei pälviks I auhinna; on otse isuäratavad ja tehniliselt prima. Aga meeleolulisemad on kindlasti ta maastikud, eriti „Suvine päev“ ja talipildid.

V. Uustalu „Ulgaste rand“ ja „Saaremaa“ äratavad tähelepanu ja annavad nagu Klasmani juures tunnistust suurest loodusearmastusest.

E. Rosedami maastikkudest on kütkestavalt ilusad ta mõlemad jõekäärud ja shanripiltidest päris hea „Kandlemängija“, „Vähjade kohtamine“, „Vee-tooja“. Motiivilt on huvitav sama autori „Hunt ja talleke“, kuid tolele magajale naisterahvale ei sobi hästi „talleke“ nimetus; ka on magaja poos veidi „baggovulik“.

L. Blumenoffi juures torkab silma ta suur ülekaal portrees. On kindlasti tulevikus hea portretist, seejuures aga palju nõrgem maastiku käsitamises. Eriti meeldiv on ta „Naisterahvas lugemisel“, kuid siin oleks tulnud käärid appi võtta ja pildist kõrvaldada selle pahem nurk, petrooleumi lamp, mis tõmbab tähelepanu ära peamotiivist. Tema broomõlipaljundused on tehniliselt alles viimistlemata.

CSANGO NIMELINE UNGARI RAHVATÜVI

Foto: J. Szász, Ungari

A. Eller'i „Jõuluõhtu“ on meeldiv ja ka tehniliselt hea. Maastikus otsib ta alles oma saart, kuid see saar pole enam kaugel, mispoolest tahaks teda ainult veel vähe julgustada.

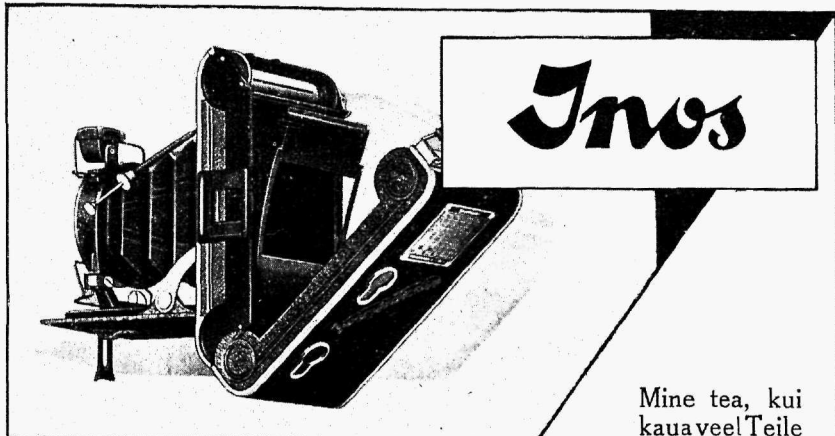
Proua E. Eller näib maastiku käsitamises olevat tugevam ta tugevamast poolest. Veel veidi tehnilist täiendamist ja see noor proua muutub karde-tavaks võistlejaks härradele amatööridele. Seda tõendavad ta vaated Pirita rannalt Tallinnale. Teistest piltidest vaid niipalju: need oleksid võinud tege-mata jääda.

V. Kusmin esineb siin samade piltidega kui TF võistlusel, ainult selle vahega, et EFK võistlusele olid saadetud pildid tehniliselt kaugelt paremas

ilmes kui TF'le. Nii ei tohiks talitada! Võrreldes Kusmini mõlemaid seeriaid, ei tahaks uskuda, et autoril puudub sel määral enesekriitika võime. Või arvas ta, et TF jury on pehmem otsusetegemisel? Üldiselt aga annab Kusmin häid lootusi ja oskab vahest päris kaunitl loodusest võtta, mida see pakub. Selleks edu — ja valjumat enesekriitikat!

Üldiselt soovitaksin autoreile rohkem rõhku panna pildi tiitlile. Sageli ei seisa allkiri mingis ühenduses pildi motiiviga. Tihti puudub aga tiitel üldse. Maastikkude juures ei tohiks puududa kohanimetus, sest (minu arvates) on ilusaim maastik poolik kui kohanimetuse asemel ilutseb alumisel äärel mingi „Suvipäev“.

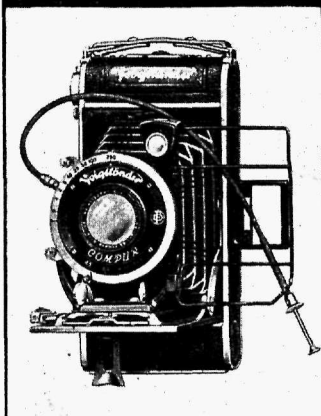
Kes pildistab sel' rohkem elust!

Inos

6 Aufnahmen 6×9 cm.
12 Aufnahmen 43×55 mm

Mine tea, kui
kaua veel Teile
mäng pisikaameraga
lõbu pakkub?

Miks siis mitte kohe osta
Voigtländeri kaksik-formaadi
kaamerat „Inos“, millisega
teete täna 12 pisipilti 4,3×5,5 cm
kaustas ja homme kõrvaldades
kaamerast vahepleki 6
pilti 6×9 cm kaustas.

Inos'e puhul jääb tasku teise
ostetava kaamera raha. Igas heas
fotokaupluses ostate ta opti-
kaga 1:4,5 vaid 65 krooni eest.

die neue

Voigtländer

Voigtländer & Sohn, Aktiengesellschaft, Braunschweig 28

Ernst Feldt

Tallinnas, Likk 16

***Kõige suurem ja täielikum foto-eriüri Eestis
Verax tefaste ainuesindaja***

Viimastest uudistest

soovitan eriti lööknumbri 3x4 cm pisikaamerate alal Zeiss Ikoni uut „Ikonta't“, optikaga 1:4,5. Kaamera on täiesti kaetud ja tolmukindel ning odavam kui ükski teine.

Uus tollitariif

toob paratamata kaasa kõrgendatud hindu kaamerate ja üldse kõikide fototarbede alal, kuna nüüd liigitakse kõik fotomaterjal ühise, kõrgendatud paragraafi alla. Seepärast kasutagu igaüks juhust ja täiendagu oma fotolaboratooriumi seni, kuni veel saadaval vana tolliga sissetoodud kaup.

***Suurendusaparaadid • Projektsioonaparaadid
Kõrgetundlik fotomaterjal***

UNGARI MUSTLANE

*Foto: Gy. Fenyöessy,
Ungari*

VÖISTLUS „KAUNIMAIID PILTE EESTIST“

Tähtpäevaks, 1. oktoobriks oli võistlusele saadetud 59 pilti, kusjuures auhindamise toimkonna poolt auhinnati ainult 9 pilti ja nimelt:

III auh. (väike hõbe-auraha): H. Malm 2 pilti Vana-Tallinnast — vaade

Pühavaimu kirikule, vaade Toomkirikule;

IV auh. (suur pronks-auraha): J. Paalmann — Kündja; J. Sarapuu — Naissaar (suveöö); H. Malm — Narva-Jõesuu sadam;

V auh. (väike pronks-auraha): H. Kalmo — Kudruküla külatänav ja Oru-Pühajõgi; V. Kusmin — Keila-Joa; H. Malm — Oleviste kiriku portaal.

Diploomid on auhinnasaajaile kätte saadetud.

Kuna ma ise kaasa võistlesin, siis ei läinud jury istungile, vaid kuulsin otsu-

SIESTA

Foto: F. G. Haller, Ungari

sest alles 2 päeva hiljem. Olen nii siis sama erapooletu kui auhindamise toimkond.

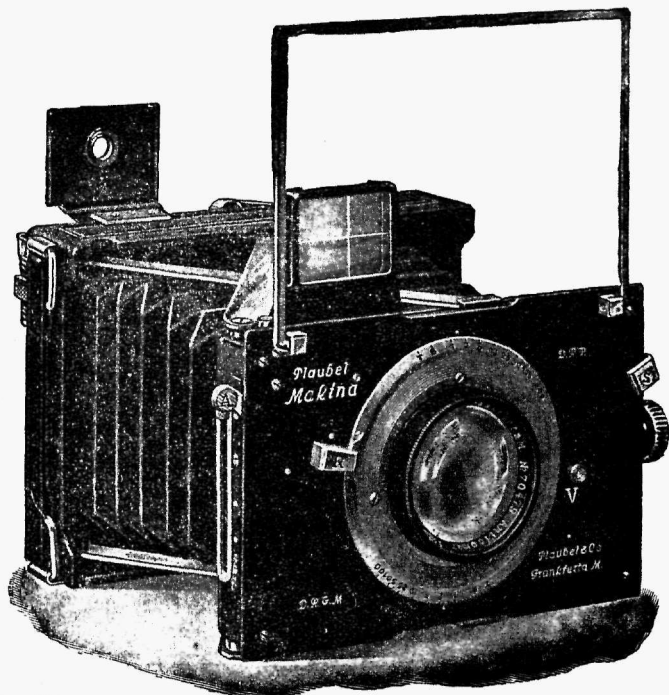
Jury oli seekord eriti karm, võttes hindamisel aluseks viimase fotovõistluse „Eesti Foto Klubis“, s. t. oli ülesse seadnud kõige kõrgemad nõudmised. Minu arvates oleks tulnud siin pehmemalt talitada ja nimelt minna välja seisukohast, et meie ei vaja suuri kunstiteoseid vaid kaunilt nähtud Eesti motiive. Tagasilükatud piltide seas leidub tubli hulk selliseid, millistele ajakirjade väljaandjad otse tormi jookseksivad, seevastu kõrgelt hinnatud esimese järgu kunstiteosed vastuvõttu pressis ei leia, kuna need midagi laiematele hulkadele ei paku. Nii on mõnigi „väljapraagitud“ pilt ringreisi kodu- ja välismaa piltaja-

kirjes tegemas. See olgu „trööstiks“ „läbikukkunuile“, kelledele soovitan mitte meelt heita ega jonni jätta vaid edasi rühkida. Ühingu juhatusele olgu see aga näpunäiteks tuleviku suhtes. Nimelt tuleks tulevikus auhindamistoimkonda kutsuda ka ajakirjanduse esindajad.

Osavõtjaille suur aitäh, samuti jury liikmetele, kelle töö sugugi kerge ei olnud ja kes asja väga, vist isegi liig tõsiselt võtsid.

Loodan järgm. võistlusel vanade kõrval veel palju uusi nimesid ees leida.

Malm,
T. F. esimees.

Suurepäraline

MAKINA

erilisteks saavutusteks.

Süüslikum meistritöö.

Ideaalne taskukaamera ületamatu Plaubeli Anticomar'iga 1:2,9. Rahvusvahelises, vanas heas ja lugupeetud kaustas 6 $\frac{1}{2}$ ×9 cm. Suuremalt jaolt kogenenud peenmehaanikute käsitöö. Mitte mingi moehaiguse massitöö.

Märkige omale ta paremusi:

Makina on pisikaamera, on käepärane, tugev ja kokkupanduna lame. Reisil — matkal pole ta tülik. Tema abil saadud pilt (6 $\frac{1}{2}$ ×9 cm!) on endast juba pilt ega nõua suurendamist. Makina omanik saab tarvitada kogu maailmas saadavaid 6 $\frac{1}{2}$ ×9 cm pakkfilme ja plaate. Makina suur ja tugevjõuline optika 1:2,9 f=10 cm, võimaldab teha igalpool ja igal ajal momentvõtteid otse käest, olgu see pimedal taliajal, vihma käes, toas või tumeda kollafiltri abil! Öö- ja lavavõteteks just kui loodud. Teravustamine silmakõrgusest ja seetõttu pildi perspektiiv loomulik.

Lähemalt Makina brošüürist, millist maksuta nõuda palume.

Müügikohtade nimestik esimese nõudmise peale.

WAUCKOSIN & Co, Frankfurt a. M. (Deutschland) 51.

FOTOKUNST
No 12 :: 1931

Raamatud *Fotoharrastajaile!*

- Ey Emo — „Knipsen keine Kunst“
Öpperaamat algajaile. Sisus 19 pilti Hind 0.40
- Dr. G. Hauberrisser — „Wie erlangt man brillante Negative und schöne Abdrucke?“
21.—25. trükk. 29 pilti ja 18 kunstkaasannet Hind 1.80
- H. von Cles — „Der Gebrauch der Blende in der Photographie“
2. trükk dr. R. Richter'i sulest. 37 pilti Hind 1.80
- H. Schmidt — „Die Standenentwicklung und ihre Abarten“
Käsiraamat amatöörile ja kutselisele. 3.—4. trükk. 29 pilti.
Hind 1.50, köidetud 2.10
- Dr. E. Mayer — „Das Bromöldruckverfahren und der Bromölumdruck“
10.—11. trükk Hind 3.80, köidetud 4.90
- G. Mercator — „Die photographische Retusche“
Käsitatakse moodsaid keemilisi, mehhaanilisi ja optilisi abinõusid ja fotode koloreerimist. 8. trükk Hind 2.20
- G. Mercator — „Anleitung zum Kolorieren“
Käsitatakse fotopiltide koloreerimist akvarell-, lasuur-, õli-, pastell- ja teiste värvide abil. 4. trükk Hind 2.10, köidetud 3.20
- P. Hanneke — „Das Arbeiten mit kleinen Kameras“
Muide peatükiid pisinegatiivide ilmutamisest, paljundamisest ja suurendamisest. 6.—7. trükk. 67 pilti. Hind 2.20, köidetud 3.30
- A. Mayer — „Die Spiegelreflexkamera“
Täiendanud P. Hanneke. 3. trükk. 52 pilti.
Hind 2.20, köidetud 3.30
- Dr. A. von Hübl — „Die Lichtfilter“
3. trükk. 18 pilti ja 6 tahvlit Hind 4.90, köidetud 6.10
- Dr. J. Rheden — „Die richtige Belichtung“
3. trükk Hind 4.40, köidetud 5.60
- Dr. J. Rheden — Belichtungstabellen (Säritlustabelid).
79.—90. tuhat Hind 4.—
Lisa: kuulehed 51°—57° laiuskraadile „ 0.60
- Prof. dr. A. Miethe — „Künstlerische Landschaftsphotographie“
Täiendanud prof. O. Mente. 6.—7. trükk. 115 kunstkaasandega parimatelt säripildistajailt. Maitsekas ilme ja trükk.
Hind 9.—, köidetud 10.80
- Dr. Kuhfahl — „Hochgebirgs- und Winterphotographie“
6.—7. trükk. 32 kunstkaasannet Hind 3.90, köidetud 5.70

Rikkalikuim amatööride ajakiri on

„DIE PHOTOGRAPHISCHE RUNDSCHAU“

Igal kuul 2 pildirikast vilku. Proovinumber maksuta.

Kirjastus Wilhelm Knapp, Halle a. d. S. (Deutschland), Mühlweg 19.

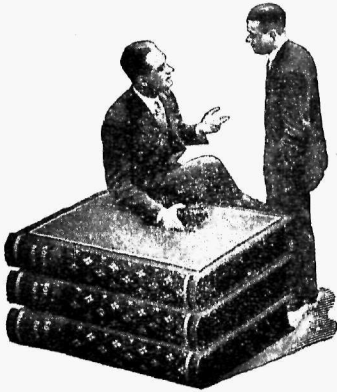
**UNGARI
TALUTÜDRUK**

Foto: R. Balogh, Ungari

Rakvere fotoamatöörid korraldasid oktoobris esimese fotovõistluse Rakveres, milline üle ootuste õnnestus hästi nii arvult kui ka esitatud tööde kvaliteedilt. Esimese auhinna väärseks tunnustati „Päikese loojenemine“, mille autoriks osutus V. Matson. Teise auhinna sai E. Nude, kuna kolmandaid auhindu anti välja kaks — L. Blumenoffile ja A. Lahkele. Võistlusest osa võtnud tööde näitus korraldati Rahvamajas,

millest võttis osa ka Eesti Foto Klubi umbes 50 tööga.

Fotovõistlus NMKÜ-s. 18. okt. avati NMKÜ-s noorte fotovõistlus. Osa võtsid 7 paremat NMKÜ fotomeest, kokku 30 väljapanekuga, peamiselt maastikudega. Pildid on hästi valmistatud ja jätavad kunstilisest seisukohast hinnatava mulje. Parimaks väljapanekuks tunnustati shürri poolt Parsejevi „Pilt luikedega“.

RAAMATUD

„Das Photo Jahr 1932“, väljaandja Vilhelm Knapp, Halle a. S., Mühlweg 19. — See kalender-käsiraamat on oma elava ja valitud sisu poolest huvitavaimad ja õpetlikumad fotoraamatuid. Paljude praktiliste näpunäidetest kubisevate artiklite kõrval torkavad eriti silma mitmed tabelid, ülevaade kõikidest pisikaamerate, foto-tähestik, tähtsamate fotomeeste foto-elukäik, mis alles leiutamata j. p. m. Raamat, mida mitte küllalt soovitada ei oska, maksab heas, moodsas linases köites ainult Kr. 2.50.

Agfa, Photo-Propaganda Abt., Berlin S. O. 36: „Agfa Photo-Blätter“ nr. 4 ja 5 — väga toredad ja huvitavad numbrid.

Kamera Werkstätten Guthe & Thorsch, Dresden, Bärenstr. 326: 1) „Pilot“ — prospekt huvitava, kokkupandava rullfilm-peegelkaamera kohta; 2) „Patent-Étui-kaamera“ — prospekt maailma lamedama kaamera kirjeldusega.

„Loodusevaatleja“ Tartu, Kastani 119: huvitav ajakiri loodusesõpradele. Nr. 1, 2, 3 ja 4. Toob ka fotoartikleid.

Hugo Meyer & Co, Görlitz: Prospekt „Megor“ huvitava ja odava pisikaamera üle.

„Olion“, Tartu, Riia t. 64. — Ajakiri „Olion“ nr. 10 ja 11. Täseidam Eesti pildiajakiri. Toob viimasel ajal ka huvitavaid fotopilte ja väärrib see-poolest fotomeeste erilist tähelepanu.

Voigtländer & Sohn, Braunschweig: Ajakiri „Der Satrap“ nr. 11 ja 12. Eeskujulikum ja erapooletum äride foto-ajakiri. Väga head kirjutused ja pildid sügavtrükkis.

„The Year's Photography“ (Väljaandja: The Royal Photographic Society, London W. C. 1, Russel Square 35). Aastaraamat 1931—1932, 75 huvitava sügavtrüki pildiga, mitme kirjeldusega jne. Hind 2 sh. 6 penci.

Zeiss Ikon A. G., Dresden 135: Prospektid: 1) Miras Vergrößerungsansatz; 2) Diaphot; 3) Ein lebendes Tagesbuch; 4) Camera — Winter; 5) Vergrößerer Helinox; 6) Schmalfilm-Projektor; 7) Episkop Adoro; 8) Kinobox C; 9) Lichtton-Geräte.

TARTU MAANTEELT

Foto: E. Kärner
(Zeiss Ikon film)

Pildistatud Zeiss-Biotessar'iga
1/500 sek. täie avause juures.

1:2.8

Uus, väga särijõuline
Zeiss-objektiiv pressi- ja spordivõteteks
valgusvaesel aastaajal

ZEISS BIOTESSAR

sobib peegel- ja pilukatiku
kaameraile 6 $\frac{1}{2}$ x9cm ja 9x12cm

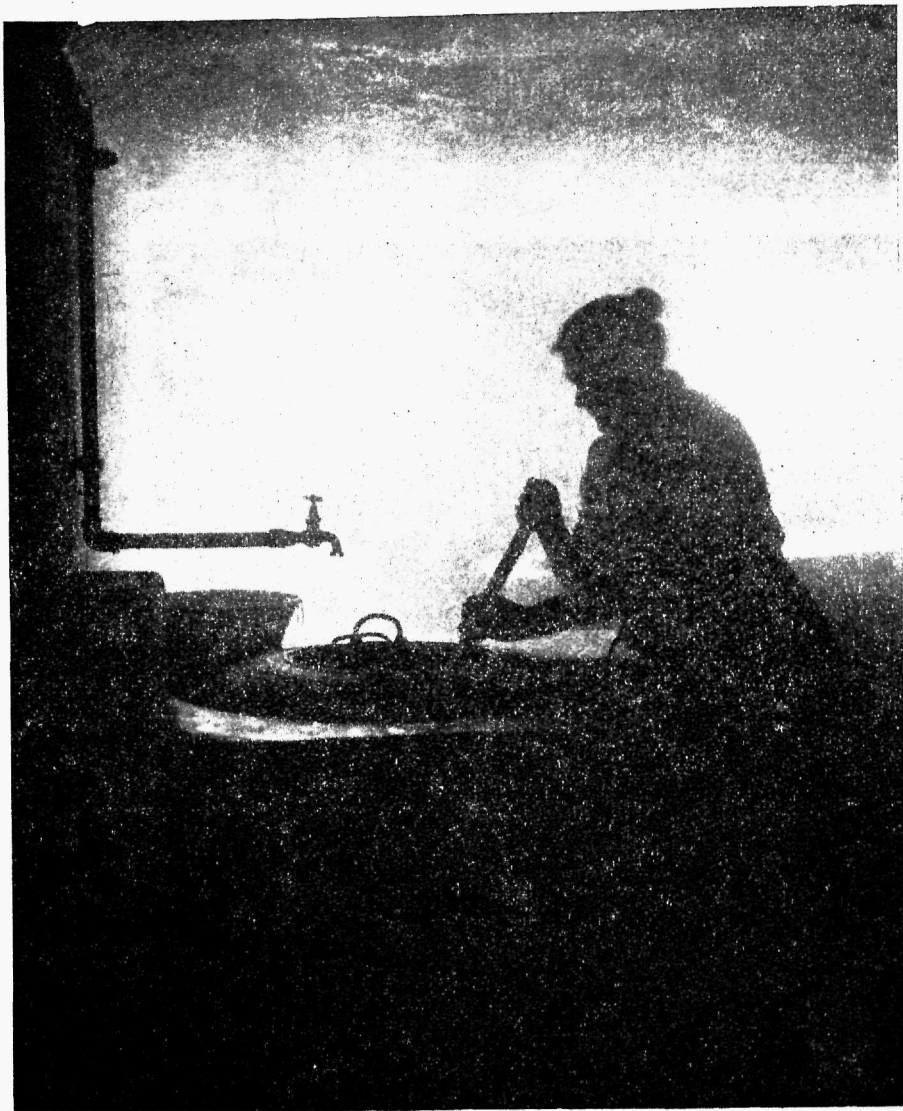
Pildinurga juures, mis umbes 40°, joonistab Biotessar isegi suurima ava puhul üle kogu plaadi ühtlaselt teravalt ja ava 1:3,5 või 1:4,5 juures joonistab sama selgelt kui maailmakuulus Tessar sama ava puhul. Täie ava juures on Biotessari särijõud vastavalt Tessarile ülalnäidatud vahekorras 1 $\frac{1}{2}$ või jälle 3 korda suurem.

Tellida fotoäri kaudu.

Prospekt Biotessar ja lähemaid teateid
annab Carl Zeiss, Jena ja peaesindus:

O/ü „EMBAG“, TALLINN, NARVA MNT. 8.

PESUKÖÖGIS

Foto: Schwarz (Zeiss Ikoni filmipakk)

**Rõõmsaid jõulupühi!
Head uut aastat!**

„FOTOKUNSTI“ TOIMETUS
Liitunud foto-ühingud

ORTOPLAATIDE JA -FILMIDE TEGELIK VÄÄRTUS

Sort	Hergsus Sehe vabr. kaits. tulem. andm.	Värvi-herg-sus	Säri-ta-ratus	Tuumu- dis- suh- te
Agfa, Saksa				
Andresa	22	III	1	2
Chromo Isolar	14 14-15	VII	13	2
Chromo Isorapid	19 19	VI	40	3
Isochrom	23 23	II	40	2
Pakk- ja rullifilm	19 19-20	XII	6	1-2
Panfilm	16 16	I	40	1-2
Panplaad	19 19	I	1	2
Portreefilm	21 21	XIV	6	1
Ultra Spezial	21 21	XII	2	1
Eisenberg, Saksa				
Extra Rapid Ortho II	16 17-18	VII	2	2
Flavachrom	16 16	I	1	3
Flavirid	22 21-22	II	8	1
Ultra Rapid	23 21	II	1	2
Fotochemia, Čehhi				
Foma antisoliar	19 16-17	IX	2	3
Foma ortochroma	20 17	VII	1	3
Gebhardt, Saksa				
Geko	16 17	X	1	1
Ortho Anthialo	18 17	X	15	3
Ortho Moment II	18 18	XII	2	2
Ultra Rapid	22-24	IX	2	2
Gevaert, Belgia				
Chromosa	17 18	VII	2	3
Chromosa Anthialo	17 17	VI	40	3
Pakk- ja rullifilm	19 20	XII	3	2
Sensima Ortho Anth.	20 18-19	X	40	2
Super Sensima Ortho	21 20 21	VIII	2	2
Haufl-Leonar, Saksa				
Analo-Flavin	19 19	IX	40	2
Flavin	16-17 16-17	VII	4	3
Ortho Extra Rapid	17 17	VII	2	3
Ortho lighthoffrei	14 14	VII	2	3
Pakk- ja rullifilm	21 19-20	XII	10	2
Uleroma	20 20	IV	2	2
Ilford, Inglise				
Auto Filter	18 17-18	XIV	1	3
Golden Iso Zenith	23 23-24	XIII	2	1
Iso Zenith	20 19-20	XIV	2	1
Rapid Panchromatic	21 21	I	2	2
Rapid Panchr Process	15 15	I	4	3
Soft grad. Panchrom.	20 21	III	40	2
Imperial, Inglise				
1200 Ortho	27-28 23-23	X	1	1
Eclipse Ortho	25 19-20	XIV	2	2
Excelsis Panchr. Film	17 16	III	1	1
Non Filter Ortho	19 17-18	III	1	3
Non Filter Ortho N.S.	22 19	XI	40	3
Spez. Rapid O-A-Halo	19 17	XII	18	3
Spez. Sensitive Ortho	20 18	VI	2	3
Kodak, U.S.A.				
Commercial Ortho	14 20	XI	1	1-2
Commercial Panchr	18 18	III	1	2
Panchromatic Process	9 9	II	1	4
Portrait Par Speed	17 20	XIV	2	2
Portrait Super Speed	19 21	XIV	2	1-2
Kranseder, Saksa				
Kraco	17 17-18	I	1	3
Kraco lighthoffrei	17 17-18	I	2	3
Kranz	17 18-19	I	1	3
Kranz I Ortho-lichth.	16-17 18	II	13	2
Kranz Ultra	22 22-23	IX	1	3
Märkused:				
1. Hergsus (tundelikkus) on antud üles esimeses lahtris vabrikult saadud andmete põhjal, teises tege- likkude, usaldusväärsete katsete atusel.				
2. Värvihergsus (ortokromaasia) on jagatud klassidesse: I ülihea, II üüärmiselt hea, III väga hea, IV hea, V keskmine, VI alla keskmine jne, kuni XIV — täiesti null.				
3. Säritaratus (isolaarsus, valgustaratus) Nr 1 -5 pole üldse säritarata, Nr. 6--15 rahuldav, Nr. 16--30 hea, üle Nr. 30 väga hea, Nr. 40 absoluut säritarata.				
4. Tuumendussuhe (gradatsioon) 1 mahe, 2 normaal, 3 järsk (kontrastne), 4 väga järsk. Selle juure olgu tähendatud, et suurenduste puhul saab paremaid tagajärgi 3. ja 4-ga.				
5. Filimid, mis siin mitte mainitud, pole üldse värvihergsed.				

Märkused:

- Hergsus (tundelikkus) on antud üles esimeses lahtris vabrikult saadud andmete põhjal, teises tege-
likkude, usaldusväärsete katsete atusel.
- Värvihergsus (ortokromaasia) on jagatud klassidesse: I ülihea, II üüärmiselt hea, III väga hea,
IV hea, V keskmine, VI alla keskmine jne, kuni XIV — täiesti null.
- Säritaratus (isolaarsus, valgustaratus) Nr 1 -5 pole üldse säritarata, Nr. 6--15 rahuldav, Nr. 16--30
hea, üle Nr. 30 väga hea, Nr. 40 absoluut säritarata.
- Tuumendussuhe (gradatsioon) 1 mahe, 2 normaal, 3 järsk (kontrastne), 4 väga järsk. Selle juure
olgu tähendatud, et suurenduste puhul saab paremaid tagajärgi 3. ja 4-ga.
- Filimid, mis siin mitte mainitud, pole üldse värvihergsed.

Pikendusae g kollafiltri tarvitamisel

Kollafiltri valmistaja	Kollafiltri number										
Agfa	—	0	—	—	1	—	2	3	4	—	5
Hugo Meyer	—	—	—	nõrk	—	—	keskm.	—	—	tume	—
Verax	nõrk	—	—	—	—	keskm.	—	tume	—	—	—
Voigtländer	—	—	alfa	—	—	—	—	—	beta	—	—
Zeiss Ikon	—	—	—	—	2	—	4	—	6	—	—
Zeiss	—	—	—	—	hele	—	—	tume	—	—	—

Kui plaat värvihergsuse poolest kuulub ühte alljärgnevasse klassi siis ülalnäidatud filtrite tarvitamisel säritletakse nii mitu korda rohkem kui näidatud alamal:

I	1	1	1.5	1.5	1.5	1.5	2	2	2.5	2.5	3
II	1	1	1.5	1.5	2	2	2	2.5	3	3	4
III	1	1	1.5	2	2	2.5	2.5	3	4	4	5
IV	1	1.5	2	2	2	2.5	3	3.5	4	4.5	6
V	1	1.5	2	2	2.5	3	3	4	5	5	6.5
VI	1	1.5	2	2.5	2.5	3.5	3.5	4.5	5.5	5.5	7
VII	1	1.5	2.5	2.5	3	3.5	4	5	6	6	8
VIII	1.5	1.5	2.5	2.5	3	4	4.5	5.5	7	7	9
IX	1.5	1.5	2.5	3	3	4	5	6	8	8	10.5
X	1.5	2	3	3.5	4	4.5	5.5	7	9	9.5	12
XI	1.5	2	3	4	4.5	5.5	6.5	8.5	11	11	14.5
XII	2	2.5	4	4.5	5	6.5	7	10.5	13	14	19
XIII	2	3	4.5	5	6	8	9	12	16	17	25
XIV	2	4	5.5	6	7.5	9.5	10.5	13.5	19	21	32

Kollafiltrist on ainult siis kasu, kui ta tihedus sobib plaadi või filmi värvihergsusele. Selleks tuleb valida vastava plaadi puhul filtritabelis näidatud rammusa numbri veerul nimetatud filtreid, sest need on suhteliselt värvioõged.

Näide: Agfa Isochrom plaat või film kuulub värvihergsuse poolest II klassi, mis tõttu alumise filtritabeli järele võib siin tarvitada ainult järgmiseid filtreid: Agfa I, Veraxi keskmine, Zeiss ikoni 2, Zeissi hele — kus juures säritada (valgustada) tuleb 2 korda nii kaua kui ilma filtrita.

Hädakorral võtta parem vähe nõrgem kui tugevam filter, sest liiga tume filter liialdab tooniväärtusi.

Siin näidatud filtrifaktorid on maksivad normaalses, valges päevavalguses. Kollakases valguses, s. t. varahommikul (päikese tõusu järele), õhtul (päikese loojenemise eel) ja lambivalguses tuleks võtta näidatust järgmine nõrgem (vasakpoolne) filter. Tugevas sinises valguses (mägestikus üle 2000 m merepinnast) on kohane näidatust järgmine tumedam (parempoolne) filter.